

Virksomhed. Jeg maatte anse en Fjernelse af den Misforstaaelse, som her har vixt sig, for særdeles vigtig, hvis virkelig Hæse, som det jo efter det af den ærede Landssthingsmands Exempel vel var muligt, skulde have læst Forslaget saaledes, at denne Lov skulde give enhver Husfru Ret til at begynde en selvstændig Virksomhed, som ikke grundes eller vedligeholdes ved Kællesboets Midler, paa egen Haand, efter eget Skjønne, uden Mandens Samtykke, ja imod Mandens Villie. Men naar Lovforslaget virkelig er blevet opfattet saaledes, da maa jeg sige, at det er en fuldstændig Feiltagelse. Det er umuligt at skrive Love saaledes, at ikke den enkelte Lov maa læses og opfattes med Hensyn til de almindelige Love om det Emne, hvortil Loven hører, og der indeholdes i dette Lovforslag Intet, som paa dette Punkt hjemler en Forandring i den Tilstand, som for Tiden i saa Henseende bestaar efter hele den gjældende Ret. Den ærede Landssthingsmand udtalte med en Opriktighed, som jeg paaskjønner, hvorledes han nu var bleven oplyst om sin Misforstaaelse. Jeg tør maaſte bemærke, at jeg selv, uden at tro paa, at der var en saadan Misforstaaelse, tidligere har brugt Udtryk, der vare i den bestemteste Strid med en saadan vrang Opfattelse af Lovforslaget, men da jeg dengang slet ikke tænkte paa, at der skulde være særlig Opfordring til at imødegaa denne Misforstaaelse, var det naturligt, at disse mine Uttringer kun faldt i Forbigaaende; tilfældigvis har jeg netop opleet Uttringen idag igjen. Naar den ærede Landssthingsmand tilføiede den Bemærkning, at Mange dog vist vilde forstaa Loven paa samme Maade, som han havde gjort det, saa er det Noget, som jeg vil lade staa hen, men jeg kan ikke tillægge den Mulighed videre Betydning. Naar det mundtlige og det skriftlige Ord bliver idelig misforstaaet, men af den Grund kunne vi ikke skrive Lovene anderledes, end vi overhovedet skrive dem; skulde der i Begyndelsen fremkomme saadanne Misforstaaelser, er der ingen Tvivl om, at de jo med Lethed ville blive fjernede i det virkelige Liv, hvor de ere i den Grad ugrundede som her. Hvad øvrigt mit Hørv som Ordfører angaar, er det vel ganske naturligt, at man, hvor man kan gjøre det, indskrænker sig til at forklare de Forslag, der stilles af Udvalget og udtaler sig om de Vædringsforslag, som øvrigt fremkomme, men at man ikke anser sig pligtig til at optage til Prøvelse og Besvarelse enhver Uttring, som i Løbet af lange Forhandlinger kommer frem fra dette eller hint Medlem. Jeg har ikke hørt nogen Indvending mod det Forslag, som er stillet under Nr. 2 af Udvalgets tilstedeværende Medlemmer. Jeg fastholder min bestemte Indsigelse imod det Forslag, som er stillet af det ærede Mindretal under Nr. 1, og jeg tilstaa, at jeg forstaa ikke, hvorledes de ærede Herrer, som have udtalt en

vis Tilbøielighed til at slutte sig til dette Forslag, gjentagende kunne ville gjøre den Betragtning gjældende til Fordel for det, at derved bliver en efter deres Mening skadelig Lovs Omraade og Virksomhed dog i ethvert Tilfælde indskrænket. De ærede Medlemmer maatte jo dog nødvendig paa samme Tid spørge sig selv, om de ikke i samme Dieblit, som de ved et saadant Tillæg gjøre Indskrænkning i Lovens Omraade, gjøre meget større ny Skade øvrigt, om de ikke ved selve dette Tillæg vedkjende sig et fordærveligt Princip, der har en ganske anden Rækkevidde end nærværende Lov, om de ikke netop undergrave, hvad de viselig ikke ville, hele det Retsstandpunkt, hvorpaa vor Lovgivnings Opfattelse af Egteskabet staa og hviler. Dersom det nu er fuldkommen klart som jeg ogsaa tror er tydeligt paavist af det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Magen) og den høiærede Justitsminister, hvad der i det Hele ligger i dette Vædringsforslag, saa forstaa jeg virkelig ikke, at man gjentagende kan anføre som Grund til at stemme for det, at man derved indskrænker en skadelig Lovs Virksomhed, thi til samme Tid giver man en ny Bestemmelse med en i høi Grad langt videre rækkende skadelig Virksomhed. Spørgt skal jeg ikke indlade mig paa alle de enkelte Tilfælde og de Muligheder, som ere opstillede. Jeg tror nemlig ikke, at det er en Maade, hvorpaa man med Held eller Nytte kan granske en ny Bestemmelses Tilraadelighed eller Brugbarhed. Jeg tror, man maa samle disse forskjellige Muligheder under en mere principiel Betragtning, idet man ellers ikke faar de Spørgsmaal, der skulle frem, stillede klart og rent, saa at det er gjørligt at tage fat paa dem; de blive let saa usikre, saa svævende og saa bevægelige, at de blive borte mellem Hænderne paa En. Jeg tillægger naturligvis den Erfaring, som kan gjøres i denne eller hin Stilling, sin Betydning, men jeg tillader mig at tro, at der ved Siden af denne Erfaring, som dog ikke kan være gjort med Hensyn til en endnu ikke eksisterende Lov, søg som altsaa maa omfættes i Reflexioner, inden den kan faae Betydning, er der en anden Erfaring, som har en ikke ringe Virkelighedsbetydning, og det er, hvorledes saadanne Bestemmelser som de, der her er Tale om, forsaavidt de allerede andenteds maatte have været i Virksomhed, der have gjort sig gjældende, hvorledes disse Bestemmelser der have virket, om alle de store Banfælgeligheder, alle de Mømpen, alle de skadelige Følger, som man her har troet kunde tillægges disse Bestemmelser, have vixt sig under lignende beslægtede Forhold paa de Steder, hvor de i alt Fald have været gjældende i fem Aar. I denne Henseende kan jeg ikke andet end tillægge den Omstændighed ikke ringe Betydning, som man vel her har villet vise bort, men som jeg mener uden